

Uuri Rannaniidukohvris olevat herbaariumi. Näed, et taimel on kaks nimetust – eestikeelne ja ladinakeelne. Ladina keel on teadlaste vaheline suhtluskeel erinevatest organismiliikidest kõnelemisel ja nimetamisel ja sellest saavad aru kõigi maade teadlased ühtemoodi. Ladinakeelsed nimetused kirjutatakse tavaliselt kaldkirjas.

Näiteks harilik soolarohi, uuri taime välimust ja tema nimetusi:

Süsteemaatiline üksus / Takson	Eesti keeles	Ladina keeles
RIIK	Taimed	<i>Plantae</i>
HÕIMKOND	Õistaimed (Katteseemnetaimed)	<i>Magnoliophyta</i>
KLASS	Kaheidulehelised	<i>Magnoliopsida</i>
SELTS	Nelgilaadsed	<i>Caryophyllales</i>
SUGUKOND	Rebasheinalised	<i>Amaranthaceae</i>
PEREKOND	Soolarohi	<i>Salicornia</i>
LIIK	Harilik soolarohi	<i>Salicornia europaea</i> L.

Sageli on taimede eestikeelsed nimetused seotud taimede välimusega, lõhnaga või maitsega, kasvukohaga või kasvuajaga, teinekord ka kasutusviisiga. Samasugust informatsiooni annavad meile ka taimede ladinakeelsed nimetused, kui oskame neid tõlkida. Teades aga ladinakeelse nimetuse tähendust, on seda kergem meelde jätta. Õppides bioloogiks, arstiks, apteekriks, metsameheks või agronoomiks on sul vaja tunda taimi, loomi, seeni, baktereid ning osata neid nimetada nii eesti kui ka ladina keeles. Miks mitte juba praegu harjutamist alustada?

„*sal*“ tähendab ladina keeles **sool** või **aru**, **nutikus**.

„*cornus*“ tähendab ladina keeles **kirss-kontpuu**, **kontpuu puit**, **kontpuu puidust oda**

„*cornum*“ tähendab ladina keeles **kirss-kontpuu villi**, **kontpuu puidust oda**, **sarv**, **kabi**, **vibu**, **mäetipp**.

„*Europa*“ tähendab ladina keeles **Euroopa**.

Mis sa arvad, mille järgi andis Carl Linné ligi 300 aastat tagasi sellele taimelale ladinakeelse nimetuse?

Ülesanne: All on toodud mõnede rannas kasvavate taimede ladinakeelsetes nimetustes sagedamini esinevate sõnade tüvede tähendused. Leia herbaariumist taimi, millede nimetustes need sõnatüved esinevad. Millele see viitab?

Ladina keeles **mare, maris (tüvi mar-)**. eesti keeles: meri.

Sellest on tuletatud omadussõna: **maritimus** (meessoovorm), **maritima** (naissoovorm), **maritimum** (kesksoovorm), eesti keeles: mereline, mere ääres või lähedal, rannikuline, merega seotud või harjunud, meresõiduline, mereväeline. Omadussõna soovorm oleneb sellest, mis soost on sõna, mille kõrval ta asetseb.

Ladina keeles: **litus, litoris (tüvi litor-)**. Eesti keeles: tundmatu rand, rannik, kallas, mererannik, jõekallas, maabumiskoht. Järelliide -alis, -ale viitab seisundile, millegagi seotud olemisele.

Litoralis (mees- ja naissoovorm), **litorale** (kesksoovorm) – rannikuline, rannaline.

Ladina keeles: **palus, paludis**. Eesti keeles: soo, raba.

Ladina keeles: paluster (meessoovorm), palustris (naissoovorm), palustre (kesksoovorm). Eesti keeles: soost pärit, soine.

Ladina keeles: **pratium, prati (tüvi prat-)**. Eesti keeles: niit, heinamaa, niiduhein, suur tasandik, suur põld. Järelliide -ensis, -ense viitab päritolule või asukohale.

Ladina keeles: **pratensis, pratense**. Eesti keeles: väikseim niidult pärinev.

Ülesanne: Kasuta selle Ladina – Inglise veebisõnastiku abi ja püüa leida tähendusi järgmistele taimede ladinakeelsetele nimetustele: <http://ablemedia.com/ctcweb/showcase/whitakerwords.html>

Aasristik – *Trifolium pratense*

Longus põisrohi – *Silene nutans*

Niit – kõrveköömen – *Cnidium dubium*

Kui sulle selline tegevus meeldib, siis uuri ka teisi nimetusi ja püüa mõistatada, kuidas taim sellise ladinakeelse nimetuse on saanud. Sageli on tegemist liitsõnadega, ees- ja järelliidetega, sõnad võivad olla käändes ja ülesanne võib osutada keeruliseks.